

Μια συναρπαστική νωπογραφία της Νάπολης στα χρόνια του τελευταίου πολέμου και μια ευφρόσυνη παράσταση. Αυτοί είναι «Οι εκατομμυριούχοι της Νάπολης» του Εντουάρντο Ντε Φιλίππο, έργο που παίζεται στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου, σε σκηνοθεσία Στέφανου Ληναίου και με τον ίδιο στον πρωταγωνιστικό ρόλο.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ και η αναταραχή που προκάλεσε σημάδεψαν τον Εντουάρντο Ντε Φιλίππο, όπως και πολλούς συγγραφείς της γενιάς του, στην Ιταλία και σ' όλη την Ευρώπη. Και του ενέπνευσε, μεταξύ άλλων, το έργο του «Οι εκατομμυριούχοι της Νάπολης».

Στο επίκεντρο του έργου οι ιδιορραγικές περιπέτειες μιας ναπολιτάνικης οικογένειας

Μια ανθρώπινη κωμωδία

στον πόλεμο του '40-'45. Ο αγώνας της για επιβίωση στα χρόνια της βαρβαρότητας, της πείνας και της ελπίδας. Οι προσπάθειες του πατέρα να συμμαζέψει τη διαλυμένη του οικογένεια, που είναι βουτηγμένη στη μαύρη αγορά και στην κλεψιά...

Η συγκεκριμένη πραγματικότητα που σπληττεύει ο Ντε Φιλίππο, όχι μόνο ναπολιτάνικη αλλά και ελληνική, είναι, βέβαια, μακρινή ανάμνηση σήμερα, πάντως, εξακολουθεί να μας πνίγει η κοινωνική σσιφίλα...

Μαστορικά γραμμένο, σκηνοθετημένο με οίστρο και εύστοχα ερμηνευμένο το έργο.

Τόσο που ξεχνά κανείς πως κάποιες στιγ-

μές η κωμωδία είναι ένα γεμάτο θλίψη λογύδριο προς το κοινό. Εκτιμά, βέβαια, ο θεατής τις καλές προθέσεις του ηθοποιόλου Ντε Φιλίππο. Αλλά, φαίνεται πως από το έργο αυτό χρονολογείται η έγνοια του μεγάλου Εντουάρντο - κάποτε πολύ εμφανής γράφουν οι ιστορίες του θεάτρου - να κάνει τη δραματολογία του όπλο ηθικής πολεμικής.

Συγγραφές, σκηνοθεσίας και ηθοποιός, που τον συγκρίνανε συχνά με τον Μολιέρο, ο Ντε Φιλίππο είναι ο σπουδαιότερος σύγχρονος δραματογράφος της Ιταλίας μαζί με τον Πιραντέλλο. Είναι παιδί της παράδοσης του ναπολιτάνικου λαϊκού θεάτρου. «Ναπολιτάνο πολίτη του κόσμου» όριζε ο ίδιος τον εαυτό του.

Οι πηγές του βρίσκονται στη γενέτειρά του. Από τη Νάπολη αντλεί τα θέματα των έργων του. Παρατηρεί προσεκτικά τους ανθρώπους, που συναντά καθημερινά στους δρόμους της πόλης, και τους μεταφέρει στις κωμωδίες του.

Και οι Ναπολιτάνοι του Ντε Φιλίππο ξεφεύγουν από τη γεωγραφική και πολιτιστική τους πραγματικότητα, γίνονται ήρωες, τύποι παγκόσμιοι, καθώς έχει αναγνωρίσει η διεθνής κριτική.

Το έργο του είναι γραμμένο άπληστε σε ναπολιτάνικη διάλεκτο, γεμάτη ποίηση, άπληστε στα ιταλικά. Οι δύο γλώσσες αναμειγνύονται συχνά στο ίδιο έργο επιπεινώντας το εύθυμο, διασκεδαστικό αποτέλεσμα. Ωστό-

σο, κάτω από τον κωμικό οίστρο του δημιουργού των «Εκατομμυριούχων της Νάπολης» κρύβεται ένας μεγάλος απαισιόδοξος, που, στα χρόνια του μεγάλου πολέμου, ρίχνει στον κόσμο ένα πικρότατο αήθ' όχι απειλημένο βλέμμα.

«Στη βάση του θεάτρου μου υπάρχει πάντα η σύγκρουση ανάμεσα στο άτομο και στην κοινωνία», δηλώνει ο συγγραφέας.

Τα έργα του - και «Οι εκατομμυριούχοι της Νάπολης» - ξεκινούν πάντα από μian αντίδραση: στον πόλεμο, στη δικιόνια, στην αποκρισία. Σταθερή η φροντίδα του να καταγγείλει τις αρρώστιες της κοινωνίας.

Η οδικία και η αθλιότητα στον κόσμο είναι οι έμμενες ιδέες αυτού του πορτραίτσα της Νάπολης, που περνά από κόσμο τη σύγχρονη κοινωνία.

Οι «Εκατομμυριούχοι» είναι μια νωπογραφία της Νάπολης, όπου μέσα από τις μεταμορφώσεις και τις μεταπτώσεις των πρώων του ο Ντε Φιλίππο δημιουργεί μια πραγματική ανθρώπινη κωμωδία - έτσι έχει αξιοποιηθεί η κωμωδία.

Ο Στέφανος Ληναίος έσπασε, με γνώση και έμπνευση, μια γεμάτη μπρίο παράσταση, ένα χυμώδες λαϊκό θέαμα, που αξιοποίησε και φρέσκαρε

αυτή την κωμωδία με τις έντονα μελοδραματικές πιναειές. Ο ίδιος έδωσε έναν υποδειγματικό Τζενάρο. Εξοχή λαϊκή μάνα και μαυρογρίτσια της Νάπολης η Αφροδίτη Γρηγοριάδου. Από την υπόλοιπη διανομή ξεχώρισαν η Ματίνα Καρρά, η Μαριάννα Τουμασάτου, η Τόνια Μάνεση, πολύ καλές. Δημιουργικές παρουσίες εκείνες των Γιώργου Γεωγηέρη, Γιώργου Τσιδίμη, Χρήστου Μπίρου. Θεατρικότητα και ζουμερή η μετάφραση της Άννας Βαρβαρέσου - Τζόγια. Δεν νομίζουμε, πάντως, ότι οι Ιταλικές λέξεις που προφέρουν οι ηθοποιοί στο Εθνικό θέατρο δίνουν περισσότερη αυθεντικότητα, περισσότερη «ιταλικότητα» στην παράσταση.

Εξαιρέτα τα σκηνικά και τα κοστούμια του Νίκου Σαριδάκη, εύστοχοι οι μουσικές επιλογές του Ιάκωβου Δρόσου και δημιουργικοί οι φωτισμοί του Σπύρου Καρδάρη.

«ΟΙ
ΕΚΑΤΟΜΜΥ-
ΡΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ
ΝΑΠΟΛΗΣ»
ΜΕ ΤΟΝ
ΣΤΕΦΑΝΟ
ΛΗΝΑΙΟ
ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ
ΘΕΑΤΡΟ